

4. Шимко А. В. Організаційне забезпечення застосування маркетингових технологій на торговельних підприємствах. Економіка розвитку. 2014. № 4 (72). С. 94-99.

5. Петрицька О. С. Організаційні аспекти маркетингового забезпечення діяльності підприємств легкої промисловості. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/18642/1/34-162-165.pdf>.

Галина Пиріг

к.е.н., доцент,

Тернопільський національний економічний університет

Андрій Крупка

к.е.н.

Тернопільський національний технічний університет

імені Івана Пулюя

РОЗВИТОК «ЗЕЛЕНОГО ВИРОБНИЦТВА» ЯК ФАКТОР ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАСЕЛЕННЯ

Забруднення навколишнього середовища є важливою проблемою сьогодення. Неконтрольовані викиди в навколишнє середовище відходів виробництва значно погіршують екологічну ситуацію. Дієвої системи контролю і протидії подібним явищам на державному рівні не розроблено. На практиці відбувається лише констатування фактів забруднення, а величина наявних штрафних санкцій не сприяє зміні ситуації.

Проблема забруднення навколишнього середовища підприємствами є доволі актуальною та викликає жвавий інтерес в суспільстві. Однак, проблема використання пестицидів в сільському господарстві не набула широкого розголосу. Надмірне і неконтрольоване використання хімічних засобів шкідливо впливає як на стан природного середовища, так і на якість готової сільськогосподарської продукції.

Узагальненої інформації щодо завданої шкоди внаслідок використання хімічних речовин в сільському господарстві не має, проте в засобах масової інформації періодично з'являються новини про постраждалих людей внаслідок хімічного отруєння.

Статтею 167 Земельного кодексу України забороняється господарська та інша діяльність, яка зумовлює забруднення земель понад встановлені гранично допустимі норми концентрації небезпечних речовин. Нормативи ГДК речовин у ґрунтах, а також їх перелік затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Ще одним важливим аспектом є правильне застосування пестицидів з урахуванням впливу на життя і здоров'я людей.

Серед основних вимог при обробітку посівів пестицидами є:

– за дві доби до початку робіт з хімічної обробки полів фермер має сповістити населення та власників суміжних полів;

– у повідомленні потрібно вказати місце обробки, строк і метод застосування пестициду;

– під час проведення робіт на відстані 20 метрів від поля мають бути встановлені попереджувальні таблички з написами;

– санітарний розрив від поля, що обробляють пестицидами, до меж населених пунктів, тваринницьких комплексів, водойм та місць відпочинку має бути при вентиляторному обприскуванні - 500 метрів, при штанговому і гербігації дощуванням - 300 метрів;

– обприскування вентиляторними і штанговими обприскувачами допускається при швидкості вітру до 3 м/с (дрібнокрапельне) і 4 м/с (крупнокрапельне). Застосування

гербіцидів із поливною водою шляхом дощування (гербігація) допускається при швидкості вітру до 4 м/с;

– напрямок вітру має бути протилежним від населеного пункту.

Отже, в законодавстві чітко передбачені норми та умови використання хімічних речовин в сільському господарстві. Проблемою залишається дієвий механізм впливу контролюючих органів, відповідальність сільгоспвиробників та активна участь громадськості у попередженні забруднення навколишнього середовища внаслідок використання пестицидів.

Зокрема, можна виділити наступні шляхи покращення ситуації, що склалася:

– збільшення розміру штрафних санкцій для підприємств, а в разі системного порушення санітарних норм притягнення посадових осіб до кримінальної відповідальності;

– розширення повноважень фітосанітарної служби в плані контролю;

– розроблення дієвого механізму оповіщення населення про терміни та обсяги оброблення хімікатами;

– активізація громадськості в боротьбі з недобросовісними сільгоспвиробниками;

– стимулювання сільгоспвиробників переходити на «зелене виробництво».

Запропоновані пропозиції щодо унеможливлення забруднення земельних угідь шкідливими речовинами можна реалізувати в короткий період часу за умови чіткої і послідовної позиції державних органів влади, адже усі передумови для цього надані чинними законодавчими актами. Проблеми мінімізації використання хімічних речовин, на нашу думку, можна вирішити шляхом розширення виробництва «екологічно чистих продуктів», які мають ряд економічних та морально-етичних переваг.

Ринок екологічно безпечних продуктів бурхливо розвивається і стає популярною альтернативою споживання шкідливих продуктів харчування. Світовий обсяг становить десятки мільярди доларів, щорічні темпи зростання в розвинених країнах складають 20-30%. Основні причини цього явища пов'язують з кризами товарного виробництва сільськогосподарських продуктів (епідемія коров'ячого сказу, епідемія ящура, пташиний грип тощо) та неоднозначні висновки вчених з приводу шкоди генетично модифікованих організмів, що містяться в продуктах харчування.

Уряди розвинених країн активно підтримують виробництво «чистих продуктів», так як воно сприяє зміцненню внутрішнього ринку, збільшенню експорту і допомагає вирішити економічні та екологічні проблеми. Сьогодні 32 країни світу мають повністю затверджені стандарти на екологічно безпечну продукцію, 9 країн займаються впровадженням стандартизації, 15 країн - розробкою таких стандартів. Але світовий досвід показує, що держава підтримує той чи інший проект тільки тоді, коли він починає приносити гроші і стає частиною економіки [1].

Ідея екологічно безпечних продуктів в США народилася в 60-х роках. Суспільний протест проти забруднення навколишнього середовища та вживання «шкідливої їжі», за підтримки держави та активних членів громадськості, привернув великий потік покупців, і як наслідок в країні сформувалася велика мережа спеціалізованих супермаркетів. Близько 25% жителів США вживають саме екологічно безпечні продукти [2].

Закордонний досвід свідчить, розвиток ринку «екологічно чистих продуктів» вирішує одразу кілька нагальних проблем. Зокрема, можна досягти покращення екологічної ситуації в зв'язку із зменшенням використання хімічних речовин в процесі сільськогосподарського виробництва, що особливо актуально для угідь, які знаходяться в безпосередній близькості від населених пунктів. На нашу думку, саме такі ділянки мають бути пріоритетними на початковому етапі впровадження нових екологічних стандартів до виробництва екологічно чистої продукції поряд з сприянням розвитку малих фермерських господарств.

Окрім цього, позитивний вплив можливий в сфері охорони здоров'я. Вживання натуральної продукції, за оцінкою спеціалістів, відіграє чи не найважливіше місце в питанні збереження людського здоров'я.

Реалізація поставленої мети можлива лише за активної участі держави, яка зі свого боку може здійснити наступні заходи:

– законодавче визначення поняття «екологічно чистий продукт» і одночасне визначення сільгоспугідь, які знаходяться на відстані до 400 м від населених пунктів, як найбільш перспективних для вирощування таких продуктів;

– розроблення середньострокової державної програми розвитку «зеленого виробництва»;

– надання податкових преференцій та розширення практики субсидіювання екологічно орієнтованих підприємств;

– організація просвітницьких культурно-масових заходів з приводу доцільності вирощування та споживання «еко-продуктів».

Отже, впровадження практики вирощування «екологічно чистих продуктів» несе за собою ряд позитивних факторів екологічного і економічного характеру та сприятиме покращенню генофонду України. Актуальність подальших досліджень лежить у площині вироблення дієвого фінансового інструментарію підтримки «зеленого виробництва».

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс України 25.10.2001 №2768-III-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

2. Белова И.М. Рынок органических продуктов. Мировые тенденции и перспективы развития "RUDN Journal of Economics": 2014. №11. С. 40-48.

3. Кудадька Ю. Сучасний стан ринку екологічно чистої продукції в Україні / Науковий блог Національного університету Острозька академія. - Режим доступу <https://naub.oa.edu.ua/2016/%D1>

Оксана Прокопишин

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування
Львівський національний аграрний університет

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Нинішню екологічну ситуацію в Україні можна охарактеризувати як кризову, що формувалася протягом тривалого періоду через нехтування об'єктивними законами розвитку і відтворення природно-ресурсного комплексу України. Відбувалися структурні деформації народного господарства, за яких перевагу надавали розвитку в Україні сировинно-видобувних, найбільш екологічно небезпечних галузей промисловості.

Сьогодні життя людей, їх трудова діяльність, побут та відпочинок минають у складній системі взаємопов'язаних соціальних, природних і штучно створюваних чинників та явищ, які характеризують стан природи, етап розвитку суспільства і його взаємодію з природою [6]. Така система отримала назву навколишнього середовища або довкілля. Проте люди тисячоліттями не відчували відповідальності за збереження природи, ставлячись до неї як до невичерпного джерела, вмістилища ресурсів і місця для скидання відходів. Сучасний же стан довкілля характерний глобальною екологічною кризою, тож першочергове завдання – формування екологічної свідомості людини, її культури і цілісного екологічного світогляду [6].

В екологічному законодавстві України останніми роками поряд з природоресурсними і природоохоронними законодавчими актами приймають правові акти з нормами стосовно гарантування екологічної безпеки населення та довкілля [1].

У Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» проголошено, що це «такий стан навколишнього природного середовища, при якому